

ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ ФАХІВЦІВ УПРАВЛІНСЬКОГО СПРЯМУВАННЯ

Успішна діяльність менеджерів у сучасних умовах потребує не тільки їх високої кваліфікації, але й уміння творчо (нестандартно) реагувати на виклики сьогодення. В Україні адміністративно-командна система управління за десятиліття свого існування сформувала переважно виконавський стиль діяльності не лише у керівників, а й у працівників. Творча діяльність вважалась прерогативою вузького кола дослідників. Саме тому сьогодні центральною проблемою підготовки фахівців для вітчизняних підприємств є опанування ними сучасних інструментів розвитку творчого мислення (формування креативного менеджменту), з метою нарощування власного конкурентного потенціалу. Він забезпечується не лише набутим досвідом, а й професійною управлінською освітою, яка надається в провідних школах бізнесу. Так, наприклад, у гарвардській школі бізнесу для підготовки фахівців використовують *кейс-метод*, який дає можливість *через колективну творчу дискусію* на прикладі конкретної, абсолютно правдивої ситуації, що містить у собі оригінальний практичний досвід, виробити у слухачів цілком конкретні практичні навички, де для ефективної співпраці слухачів із викладачем використовується широке розмаїття підходів, а саме:

— *мозковий штурм* — це рішення проблеми за принципами: а) «одна голова добре, а багато — краще»; б) відмова від стереотипів. Усі учасники наперебій пропонують свої варіанти рішення будь-якої проблеми, навіть самі фантастичні ідеї, які не критикуються і не заперечуються. Психологи підраховали, що в процесі правильно організованого мозкового штурму особа середніх інтелектуальних здібностей починає висловлювати майже в два рази більше цікавих ідей, ніж коли вона розмірковує над вирішенням задачі сама. Яскравим прикладом мозкового штурму може бути телевізійна гра «Що? Де? Коли?»;

— *синектика* — частково модифікований варіант мозкового штурму. Тут також ідеї народжуються колективно, однак: а) свої варіанти кожний учасник пропонує в порядку черги; б) пропозиції не просто вислуховуються і записуються, але й обговорюють-

ся та критикуються. До кожної із пропозицій, за правилами синектики, застосовують чотири варіанти аналогій: пряму, символічну, фантастичну і особистісну. Результатом може бути креативне рішення якоїсь проблеми, або нестандартний погляд на предмет обговорення, який дасть змогу виділити його серед аналогічної продукції конкурентів;

— *метод фокальних об'єктів* — «генератор ідей для лінивих». Він полягає в тому, що на предмет, котрий необхідно удосконалити, або на задачу (проблему), яку необхідно вирішити, переносять ознаки інших, випадкових об'єктів чи явищ. Потім отримані сполучення розвивають, спираючись на асоціації. На думку психологів, метод фокальних об'єктів розвиває фантазію і вчить дивитися на звичайні речі і навіть серйозні проблеми зовсім новим свіжим поглядом;

— *контрольні запитання* — цей метод представляє собою своєрідне інтерв'ю із наштовхуючих питань, які потрібно поставити перед креативною групою, або перед собою. Метод контрольних запитань застосовується для виходу із ситуації, коли група на чомусь зациклілась. Серед питань, наприклад, можуть використовуватись наступні: 1) Що можуть подумати про об'єкт обговорення люди різних професій і національностей? 2) Які фантастичні, біологічні, економічні чи хімічні аналоги могли б бути у даного об'єкту?... В результаті метод контрольних запитань дозволяє подивитись на проблему одразу з кількох, часом дуже незвичайних, сторін і знайти неординарне рішення.

О. О. Павлюк, доц.,
кафедра міжнародних фінансів

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАКТИЧНОЇ СКЛАДОВОЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНІ БІРЖОВІ ТЕХНОЛОГІЇ»

Підготовка кваліфікованих фахівців з міжнародної економіки, які є конкурентоздатними на ринку праці, тобто здатні проводити компетентну, відповідальну та ефективну діяльність за обраною спеціальністю, вимагає підвищення рівня якості освіти в контексті формування позитивних умов для індивідуального розвитку людини, її самореалізації та соціалізації у взаємозалеж-